

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnia hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

**Raemond, Florimond de
Coloniae Agrippinae, 1655**

III. Christiani cum Paganis multa habuere communia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

nem. Itaque clamat, Ceremonias nostras olete Paganismum aut Iudaismum, nosque eas ab Idolatriis aut Iudeis didicisse: Nostras non fecus ac illorū sacras ædes, resplendere auro, fumigatas esse thure, & lampadibus atque candelis collucere, ut olim Louis, Martis & Veneris Tempa. Pleni sunt istis querelis plurimi libelli, sparsi per orbem Christianum, qui adhuc hodie manibus vulgi te- runtur. Is quoque qui nuper in describendis præ- tensis abusibus Missarum tantum opera perdidit, Ce- remonias nostras ad Numam Pomplum auto- rem refert. Quum potius dicendum illi fuisset cum Tertulliano. Numam omnia à Iudeis mutuatum esse. Profecto tempus monet, ut ab hoc morbo iam conualescamus. Olim excusari poterat aliquo modo ista ignorantia, quum vos Mundum è som- no suscitatistis: nunc vero etiam mulierculæ argumen- ta vestra rident, & imposturas vestras eminus etiam vident. Dabitne autem veniam mihi æquus Lector, ut agam non nihil de hisce Ecclesiæ Cere- monijs, quas Calvinus Ethnicas atque idolola- tricas malitiose appellat? Evidem nec iniucunda nec inutilis erit ista digressio ijs, quibus præcipue hunc meum laborem destinaui, quibus scrupulus aliquis injicitur, quum vident eos, qui verum Deum adorant, ceremonias nonnullas ob- seruare ijs quoque viratas, qui diabolum ado- rant.

III. Multæ fuerunt res bonæ & sanctæ (audite, qui Reformatos vos dicitis) Ethnici nobiscum communes. Nam quum fuerint inter Paganos præclara quædam & sublimia ingenia, naturali rationis lumine insigniter præ ceteris collustrata: fieri non potest, ut non excellentes quodam con- ceptus habuerint, quales nos multos agnoscamus, tum in constitutione Religionis ipsorum, tum in Reipublicæ administratione. Animam, inquit Tertullianus, multas res bonas ex seipsa produ- cere, quamvis non sit Christiana. Quas eam solam ob causam repudiare ac contempnere, quod ab istis auctoribus sicut inuentæ, inhumanum est. Primi Patres nostri, qui Ecclesiam Dei fundauerunt, ædificauerunt ac illustrauerunt, quum in- telligerent, consuetudinem sive bonam, sive malam, difficillime, quidquid tandem facias, abrogari (nam ubi semel inualuit, vim obtinet legis) optimum ratisunt atque utilissimum, an- tiquas nonnullas ceremonias, quas Pagani ab Ecclesia Dei veteri rapuerunt, retinere, destruen-

tes interim Idolatriam, & vanam istam Reli- gionem, qua addicti erant superstitione adora- tionis peregrinæ illius & insociabilis Deorum plu- ralitatis, quæ annister mille sexcentis & am- plus mundum infatuauerat. Itaque quum vel- lent Crucem Christi erigere, non sunt demoliti semper magnifica palatia atque ædificia, dijs illo- rum dedicata, sed vnius viuentis Dei honori ea- dem consecraverunt. Sanctus Martialis, qui A- postolorum tempore vixit, transiens per ciuita- tem nostram Burdegalensem, Altare quoddam, quod Deo cuidam ignoto dedicatum ibi reperi- bat, vero Deo consecravit, quem sub titulo & memoria Sancti Stephani Protomartyris cognoscendum ipsis proponebat. Idem fecerunt Apo- stoli & eorum successores, peragrantes orbem ter- ratum, ad conuertendos populos: quos tamen noui isti Euangelista eo nomine criminatur. Ba- leus certe testatur in vita Bonifacij IV. Romani Pontificis, hunc ab Imperatore Phoca Phantheon templum, plenum falorum deorum & idololat- riae sordibus impetrasse, ut loco Cybeles fallo- rum deorum Matri, Maria Mater Iesu Christi Seruatoris nostri, vñam cum SS. Martyribus, ibi coleretur atque adoraretur? Horribilis mutatio, & doctissima D. Pauli repugnans! efficere, ut quod consecratum fuerat Iolis, in sacra sanctum vsum à Christianis conuertatur. Sic ipsis accom- modant loca Scripturæ. Sic calumniantur maio- rum nostrorum sanctas actiones, qui ductu Spi- ritus sancti, ad gloriam Dei, & honorem Eccle- siæ ipsius omnes gressus suos, omnia consilia suæ instiuerunt. Interim non potest eos latere. Deum ipsum in Lega Mosaica præcepisse, ut ex spolijs Ægyptiacis Templum sibi exstrueretur. Nec vero, ut ipsis placet, Paganismum ab inferis reuocarunt, eo quod ceremonias quasdam ex co- dem retinuerunt: id cursus vindicantes, quod illi fuiat fuerant ex Lega Mosis, & ex Synagoga, quæ prisci nostri Patries voluerunt honorifice lepelire, multas res bonas, quæ illo: um fuerant, ad suos usus transferentes. Quo pacto paulatim progredientes, pulcherrimum illum ordinem, qui in Ecclesia, co- spicitur, stabiluerunt. Id quod breui aliquo tem- poris spatio, & velut vno momento fieri ita publi- cano potest. Nam quemadmodum in veteri Le- ges exhortationes & solenitates cultus diuinæ qua- dringentis circiter annis demum post obitum Mo- sis fuerunt introductæ ita tribus illis primis secu-

Q9

lis,

lis, quæ Constantini tempora præcesserunt, durâ-
te perseguitione, coacti sunt Christiani simplici
Dei cultu contenti esse, impediti quo minus pos-
sent solennem eius ordinem constitutere, ut postea
factum est, quum per conuersationem Imperatorum
pax contigit Ecclesia, ita ut iam possent cum Gen-
tilibus pari Marte congregari. Quapropter frustra
se cruciat Plessæus, dum conatur ostendere, eum
Dei cultum, qui hodie viget in Ecclesia Christia-
na, ab initio talem non fuisse. Neque enim ignoramus,
tenuitatem illam, qua tunc laborabat Eccle-
sia, exiguum Christianorum numerum, & igaem
denique perseguitionum obstitisse, quo minus
Templa ista magnifica ædificarent, eaque tantis
opibus & tam pulchro ornatu instruerent, & tanto
cum apparatu Deum colerent: & nihilominus ta-
men cultus idem fuit, condecoratus postea multis
ceremonijs & diuinijs, impleto scilicet eius rei
tempore, ab Esaias prædicto.

IV. Sane quæ pulchra sunt, semper pulchra sunt:
verum ut adamas aut pyropus bractæcolæ imposi-
tus, fulgorem acquirit multo maiorem nativo: ita
cultum diuinum multo augustiore efficit pul-
chritudinis, erraticis tamen istis ingenij non
sapiunt. Squalorem, inquietum, & situm redolent.
Quia in re non absimiles mihi videntur illis, qui ade-
co delicatos oculos habent, ut non dignentur as-
picere tabulam aliquam, Michaelis Angelii, aut
Raphaelis, aut Titiani diuina manu pictam, pro-
pterea quod omnia atroden tempus òeum ali-
quem aut pallorem colori induxit. Neque enim
idonei sunt oculi illorum ad faciendum iudicium
de admirabilibus lineamentis, quæ apparent in an-
tiquitate, sub carie tabularum istatum pulcerri-
marum, verustate & fumo pœne corruptarum. Et
quemadmodum nihil interest, siue febricitantem
imponas aureo preciosoque lecto, siue culcitræ
stramentitia; quietem enim nec hic nec illic inue-
niet, sed modo in hoc, modo in illud latus lecti se-
se volutans non poterit in uno aliquo loco quies-
cere, propterea quod quocumque tandem recum-
bat, ubique cum comitatur morbus suus, nec us-
quam ab eo recedit anxia & morosa febris. Ita vo-
bis quoque ô noui Christiani, quemcunque tan-
dem cibum apponamus, nihil palato vestro sapit,

& quidquid infunditurex una parte, ex altera, ve-
lut dolia Danaidum, reiicitis.

V. Non defunt ex nouaz istius Religionis secta-
toribus, qui scrupulo aliquo conscientia percussi,
alij hoc, alij illud confitentur ac concedunt di-
centes plerique, vterius, quam oportuerit, fal-
cem immissam fuisse in eas res, quæ plurimum
habent sanctitatis pietatisque, non decuisse om-
nes illas ceremonias relegare, quæ in Ecclesiæ
Romana longa iam annorum serie viguerunt,
quæ oculos nostros erudiant, quemadmodum
verbi prædicatio, aures considerandam fuisse
ipsam ceremoniarum substantiam, quum sint my-
sticæ, & rerum diuinarum significationem con-
tineant. Verum, inquietum, Ethnici & Idolola-
træ earum sunt auctores, easque, ad cultum fa-
forum deorum suorum procuderunt. Et honor
illis defertur is, quem non merentur. Dicen-
dum erat vobis, non auctores earum fuisse Ethni-
cos, sed imitatores quosdam ac mimos Diabolus enim, similitudinem referens, quæ gestu co-
natur expiæ quidquid videt, volens æmula-
ri Creatorem suum, ad decipiendos homines,
multas sanctissimas ceremonias à filiis Dei mu-
tuatus est, easque metamorphosi quadam ne ag-
noscerentur, transformatum. Econtrario autem
ad decipiendos Christianos, easdem illas cere-
monias, quum sint illi extortæ è manibus, pro-
fus è medio tollere aggreditur. Diabolum in-
quit Iustinus sub finem primæ suæ Apologizæ, in-
ter Paganos baptismò quoque vti, & militum
suatum frontem eodem signo signaculo signare
(signum Crucis intelligens) panis oblationem &
resurrectionis memoriam itidem ut inter Chris-
tianos celebrati. Et Tertullianus, Diaboli frau-
dem & malitiam inde ait cognosci, quod à vero
Dei cultu quædam mutetur, ut ad fidem perti-
nere Christianam videantur Religionem nostram
talem vos repræsentatis, Calvinistæ, ac si de-
sumta esset ex Paganismo, eaque est quotidiana
vestra exprobratio. Primis Christianis ideme-
venit: nam impius ille Apostata, & Philosophus
Celsus, discipulus magistri voluptatis Epicuri,
ducti zelotypia quadam, quod præclarum illum
Christianorum ordinem viderent, affirmabant
circiter annum Servatoris centesimum sexagesi-
num, pulcherrimum quodque quod in Christia-
norum Religione vigeret, id eos ab Ethnici tam-
quam clientelari iure possidere. Hoc indicium
esse farti in ipsorum bona admissa. Omnes illas

vocum